

ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਕੌਰ ਜੇ

ਰਾਜੀਵ ਗਰਗ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਟੀ. ਪ੍ਰੀਤੀ ਰਾਣੀ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2000 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 3290

20 ਦਸੰਬਰ, 2001

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 - 0.33 ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 - ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕਾਫੀ ਸਾਧਨ' ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ—ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ—ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਐੱਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਲਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ.

(ਪੈਰਾ 13)

ਸੀਬੀ ਗੋਇਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਮਰ ਵਿਵੇਕ, ਜਵਾਬਦੇਹ / ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

(1) ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ "1_ 6 «<ene ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੀਵੀ . at)T»i'- . ^f^ — ^o1- ਆਰਡਰ 33 p^es 1 J2Z -/ the rr- indent ,r' "_uir' ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ਼ਰੀਬ ^ ...ਬੇਟੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(2) ਪ੍ਰੀਤੀ ਰਾਣੀ ਨਾਲ ਫ-ਜੀਵ ਦਾ ਵਿਆਹ 11 ਜੁਲਾਈ, 1997 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਝਗੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 406/498-ਏ ਅਧੀਨ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 158 ਮਿਤੀ 28 ਜੂਨ, 1998 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। 'ਇਸਤ੍ਰੀਧਾਨ' ਦੇ ਲੇਖ

ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਸਮੇਤ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਸਾਮਾਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(3) ਹੁਣ, ਬਿਨੈਕਾਰ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਰਡਰ 33 ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 33 ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ.

(4) ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਬੀ. ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਬੀ. ਗੋਇਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਕਮਾ ਰਹੀ ਹੈ। 75,000 ਜੋ ਕਿ 09 ਜੁਲਾਈ, 1997 ਤੋਂ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ FDRs) ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗਲਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ FDRs ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਬਰਨਾਲਾ ਕੋਲ 75,000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਆਰਡਰ 33 ਸੀਪੀਸੀ ਦਾ ਨਿਯਮ 1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਮੈਂ, ਸੂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। - ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ I : ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, -

(a) ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਇੱਕ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕੁਰਕੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ) ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ

(b) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕੁਰਕੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ।

ਵਿਆਖਿਆ II. ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵਿਆਖਿਆ III. ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(6) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੋਇਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਿਥਾਈ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਚੇਲਮਲ ਬਨਾਮ ਮੁਥੂਲਕਸ਼ਮੀ ਅੰਮਾਲ (2), ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਲ ਸੈਟਰਲ ਕੋ-ਅਪ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਬੈਂਕ (3), ਅਤੇ ਪੀ.ਵੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਬਨਾਮ ਤਿਰੂਮਲਾਈ ਚਿੱਟ ਫੰਡ (4)।

(7) ਚੇਲਮਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਫਾਰਮਾ ਕੰਪੋਰੀਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1937 ਇਲਾਹਾਬਾਦ 740
- (2) ਏਆਈਆਰ (2) 1945 ਮਦਰਾਸ 296
- (3) ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੰਜਾਬ 331
- (4) ਏਆਈਆਰ 1989 ਮਦਰਾਸ 30

ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਵਿਦਾਇਗੀ, ਇਰਾਦਾ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(8) **ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਗ਼ਰੀਬ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 33 ਨਿਯਮ 1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਕੰਗਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਇੱਕ ਗ਼ਰੀਬ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) **ਪੀ.ਵੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਦਾ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ਼ਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 80,000 ਅਤੇ 2.16 ਸੈਂਟ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੱਖ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਰੁ. 54,000 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੰਜਮ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ।

(10) **ਮਿਠਾਈ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗ਼ਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਵੰਡ ਲਈ ਕੰਗਾਲ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਵਧਾ ਕੇ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(11) ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ. ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰ ਵਿਵੇਕ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਏ. ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਕੋਪੀ ਨੀਲਕੰਠਨ ਪਿੱਲਈ (5) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ

"ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਦਾਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ

ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ "ਕਾਫੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ? ਟ੍ਰੈਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਨਕਦੀ ਜਾਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 75,000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਰਸੀਦਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਸਮੇਤ ਐਫਡੀਆਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(13) ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਲਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਥਾਈ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (**ਸੁਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ**) ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੰਭੀਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਆਈ.ਡੀ.ਦੁਆ ਵੱਲੋਂ **ਰਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ** ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਠੋਸ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੇਸ.

(14) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੋਰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਸੀਮਤ ਹੈ। **ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਪੌਡੀ ਚੌਗਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਰੂਤੀ ਹਰੀ ਜਾਧਵ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6)** ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਭਿਆਸ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਘੋਰ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵੀ ਹੋਣ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(15) ਪੂਰਵ-ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ 3 ਇਮੇਡੀਆਉਟ ਤੋਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭੂਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਨ. ਕੇ. ਸੋਢੀ, ਜੇ. ਐਸ. ਨਾਰੰਗ, ਅਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜੇ.

ਉਮੇਦ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸਦਨ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2000 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 4999

23 ਅਗਸਤ, 2002

ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ (ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1973 - S.13 - ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ - ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਹੱਦ - S.13(3) (a) (i) - 'ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ - ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰਸਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ-ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰਸਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲੋੜ- ਕੀ 'ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ- ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਕੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ - ਹੋਲਡ, ਹਾਂ - ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ - ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ - ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ

ਜੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ '।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਅਤੇ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਤੱਤ ਹੈ। 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।